

Det sovjetiska arvet

Ryska federationens strävan efter en bipolär världsordning

Nils Bris Martinsson
Malin Ridström

Abstract

The following comparative case study examines Russian foreign policy since the creation of the Russian Federation. The study aims to explain if and to what extent the Russian interference in armed conflicts have changed during Vladimir Putin's administration compared to Boris Yeltsin's. The study seeks systemic explanations to Russian involvement in armed conflicts by examining them from a structural realist perspective, and seeks cultural and indigenous Russian explanations to Russian involvement by examining them from a Putinist perspective.

The result shows that the reasons for Russian interference in armed conflict have changed during Vladimir Putin's reign, due to the fact that the Russian interference in the Syrian war marks the first example of Russian global revisionism since the creation of the Russian Federation. However, the result is not due to Vladimir Putin himself, but cultural and structural reasons that have affected Russian leaders for centuries.

Keywords: Structural realism, Putinism, Revisionism Russia, Boris Yeltsin, Vladimir Putin, Comparative case study, Russian foreign policy, Armed conflict

Antal ord: 9902

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.2.	Syfte och frågeställning.....	1
1.1.1.	Avgränsning	1
1.1.2.	Definitioner och operationalisering.....	2
1.2.	Historisk bakgrund	2
1.2.1.	Sovjetunionens upplösning	2
1.2.2.	Överblick över Ryska federationens inblandning i väpnade konflikter.....	3
2	Metod och material	6
2.1.	Kvalitativ innehållsanalys	6
3	Teori	8
3.1.	Strukturell realism	8
1.3.	Putinism.....	9
4	Komparativ analys	12
4.1.	Ryska federationen som revisionistisk stat	12
4.1.1.	Revisionism på regional nivå	13
4.1.2.	Revisionism på global nivå	15
4.1.3.	Terrorism som rättfärdigande av rysk inblandning i väpnade konflikter.....	15
4.2.	Kulturella faktorer som bakomliggande anledning till rysk inblandning i väpnade konflikter	18
4.2.1.	Det ryska idealet av den starke ledaren.....	18
4.2.2.	Aktörens agens och möjlighet att direkt påverka beslutsfattande	20
5	Resultat och diskussion	23
6	Referenser	25
6.1.	Primärmaterial	25
6.2.	Sekundärmaterial.....	26

1 Inledning

I dag Georgien, i morgon Ukraina, i övermorgon de baltiska staterna och senare kanske Polen.

Så löd Polens dåvarande president Lech Kaczyńskis kommentar år 2008 på den ryska invasionen i Georgien, där Kaczyński varnade för den ökade militära aktiviteten från Ryssland i Europa och korrekt förutspådde den ryska annekteringen av Krim 2014 (Lundin 2014). Kaczyński är inte ensam om att oro sig för ett ökande hot mot Europa från ryskt håll. Att döma av den undersökning Novus genomförde 2017 är varannan svensk rädd för Ryssland som stormakt. Finns det något fog för den här rysskräcken? Har Ryssland inlett en ny fas när det gäller dess inblandning i väpnade konflikter?

I den här uppsatsen använder vi oss av historikern Kristian Gerners (2017: 19) definition av vad det historiska Ryssland är, det vill säga de historiska statsbildningar som varit bärare av en identitet man kan kalla "rysk". Gemensamt för dessa statsbildningar är att de alla präglats av krig. Från Ivan den Förskräcklige till Sovjetunionens fall har det ryska folket gjort sig kända för sin militärmakt och dess benägenhet att använda den (Dukes 1996). I och med Sovjetunionens upphörande befann sig emellertid den nyetablerade Ryska federationen inför ett vägska, en *tabula rasa*. Vid denna historiska tidpunkt fanns möjligheten att anamma ett mindre våldsamt förhållningssätt till omvärlden. Boris Jeltsin sade i sitt installationstal från 1991 att den nya Ryska federationen ska präglas av fredlig, laglig och demokratisk omvandling (Los Angeles Times 1991). Att döma av den svenska opinionen gällande det ryska säkerhetsproblemet verkar Jeltsins löften inte hållits. Ryska federationen har visat prov på att tumma på såväl fredligheten, lagligheten och demokratin. Den här uppsatsen ämnar således undersöka huruvida det finns fog för den svenska rysskräcken genom att undersöka ifall motiven bakom rysk inblandning i väpnade konflikter förändrats sedan Ryska federationens upprättande.

I syfte att besvara frågeställningen jämför vi två ryska administrationers hantering av väpnade konflikter: Kreml under Boris Jeltsins ledarskap respektive Kreml under Vladimir Putins ledarskap. För att jämföra de två administrationerna har vi använt oss av två olika teoretiska infallsvinklar: strukturell realism samt putinism. Dessa har tillämpats på tal, samtal med andra världsledare och regeringsförklaringar från de båda administrationerna.

1.2. Syfte och frågeställning

På många sätt går det alltså att tänka sig att Ryska federationens motiv för inblandning i väpnade konflikter har skiftat från Boris Jeltsins regeringstid jämfört med Vladimir Putins. Enligt den opinionsundersökning Novus genomfört 2017 anser det svenska folket att Ryssland under Putin rört sig bort från Jeltsins slagord om fredlighet, laglighet och demokrati. Syftet med den här studien är att undersöka huruvida motiven bakom rysk inblandning i väpnade konflikter har skiftat mellan Jeltsins och Putins ledarskap och i vilken omfattning detta skett. I ett bredare perspektiv kan studien vara ett bidrag till den säkerhets- och försvarsforskning som ämnar nå kunskap om Ryska federationens utrikespolitiska beteende och mål.

Uppsatsens frågeställning är således:

- *I vilken omfattning har Ryska federationens motiv för dess inblandning i väpnade konflikter förändrats under Vladimir Putins administration jämfört med Boris Jeltsins?*

1.1.1. Avgränsning

I syfte att avgränsa undersökningen kommer den enbart se till väpnade konflikter och inga andra typer av militära närmanden. Således kommer studien alltså inte ta hänsyn till inskränkningar av territorium, militärövningar eller dylikt. Vi har gjort den här avgränsningen till följd av att vi valt att undersöka det reella säkerhetshotet Ryska federationen utgör. Vi anser att det mest fruktsamma sättet att undersöka frågeställningen därför är att se till de faktiska konflikter Ryssland varit inblandade i och där de reellt använt sin militärmakt.

Vidare har vi valt att enbart se till Jeltsins respektive Putins administrationer, vilket innebär att vi kommer undersöka perioden december 1991 (då Sovjetunionen upplöstes och Jeltsin blev både de facto och de jure president) till oktober 2020. Vi har valt dessa två administrationer eftersom de är de enda två som innehaft den högsta makten i Ryska federationen sedan dess skapande. För att förtydliga vad vi menar med "administration" så åsyftar vi alltså deras tid vid makten. Eftersom Putin tillsammans med Dmitrij Medvedev styrt Ryssland i en sorts tandem anser vi att han, även om han inte innehaft presidentposten under hela sin regeringstid, varit den främsta makthavaren i landet. Vi definierar således Jeltsins administration som perioden mellan december 1991 till och med december 1999, och Putins administration som perioden mellan december 1999 till och med oktober 2020 (eftersom han i skrivande stund fortfarande innehar den ryska presidentposten). Det innebär att den tidsperiod som Putin suttit vid makten är dubbelt så lång som Jeltsin, vilket i sin tur betyder att det finns mer material från Putins regeringstid än för Jeltsins. Trots detta tillkortakommande har vi valt att inkludera hela de respektive ledarnas regeringstid i syfte att få en så sanningsenlig

och fruktsam studie som möjligt, vilket inte hade varit en möjlighet om vi klippt bort vissa tidsperioder och därmed vissa konflikter.

1.1.2. Definitioner och operationalisering

Eftersom syftet med uppsatsen är att undersöka huruvida motiven bakom rysk inblandning i väpnade konflikter förändrats under Putins tid vid makten måste termen "väpnade konflikter" förtydligas. Enligt den fjärde Genèvekonventionen från 1949 finns två olika varianter: internationella väpnade konflikter samt icke-internationella väpnade konflikter. Artikel 2 i konventionen, som definierar internationella väpnade konflikter, säger att en internationell väpnad konflikt innefattar all typ av militär intervention mellan två stater, oavsett om det finns en officiell krigsförklaring eller inte (IV Genèvekonventionen 1949). Artikel 3, som gäller icke-internationella väpnade konflikter, definierar dessa som en väpnad konflikt inom en av de stridande staternas territoriella gränser (IV Genèvekonventionen 1949). Icke-internationella konflikter innefattar även konflikter där en eller flera icke-statliga militära grupper är inblandade. I syfte att åtskilja en icke-internationell väpnad konflikt från övriga interna störningar kommer den här uppsatsen att använda sig av Internationella rödakorskommitténs (2008) två kriterier:

- För det första måste våldet nå en miniminivå av intensitet. Till exempel kan det vara fallet när våldsamheterna är av en kollektiv karaktär eller när regeringen tvingas använda militära metoder istället för polis för att få kontroll över situationen.
- För det andra måste de icke-statliga grupperna som är involverade i konflikten anses vara en "part i konflikten", det vill säga att de tillhandahåller organiserade väpnade styrkor. Det innebär till exempel att styrkorna har en särskilt kommandostruktur och att de har kapaciteten att genomföra militära operationer.

Den här uppsatsen kommer använda sig av den vidare definitionen av begreppet "väpnad konflikt", det vill säga att vi kommer se till både internationella och icke-internationella väpnade konflikter.

1.2. Historisk bakgrund

1.2.1. Sovjetunionens upplösning

Sovjetunionens upplösning år 1991 skedde till följd av en kombination av både interna och externa faktorer. I Östeuropa tog icke-kommunistiska regeringar som var välvilligt inställda till Västvärlden över, vilket resulterade i att Warszawapakten

föll samman och med det den bipolära internationella maktordningen (Acton 1995: 314). I flera av de femton före detta sovjetrepublikerna, nu självständiga, uppstod efter upplösningen oroligheter och våld. Även områden som tidigare varit en del av en sovjetrepublik förklarade sin självständighet, vilket ledde till våldsamma konsekvenser (Hosking 2012: 127-128).

1.2.2. Överblick över Ryska federationens inblandning i väpnade konflikter

Boris Jeltsin blev den självständiga Ryska federationens första president 26 december 1991 och innehade posten till 31 december 1999. Under hans tid vid makten var Ryssland inblandat i sju väpnade konflikter: georgiska inbördeskriget 1991-1993, Transnistrienkriget 1992, Ossetien-Ingush-konflikten 1992, Tadzjikistanska inbördeskriget 1992-1997, första Tjetjenienkriget 1994-1996, Dagestankriget 1999 och andra Tjetjenienkriget 1999-2009.

Efter att Georgien erhöll sin självständighet från Sovjetunionen 1991 uppstod den väpnade konflikten i landet till följd av att de georgiska områdena Abchazien och Sydossetien också strävade efter självständighet från Georgien. Båda regionerna förklarade sig självständiga 1991 och som resultat uppstod en väpnad konflikt mellan utbrytarregionerna och Georgien. Den Ryska federationen agerade skyddsmakt i fallet Abchazien, vilket resulterade i att Georgien anklagade Ryssland för att stödja Abchazien. 1994 nådde parterna ett eldupphör med villkor om att FN:s fredsbevarande observatörer skulle placeras i Abchazien. Dessa fredsbevarande styrkor bestod främst av ryska trupper. I regionen Sydossetien som också strävade efter självständighet från Georgien – för att istället gå samman med den ryska regionen Nordossetien – uppstod strider mellan Georgien och Sydossetien som pågick till 1992 när ett avtal om vapenvila slöts och fredsbevarande trupper upprättades längs gränsen. Konflikten fick dock ingen ordentlig politisk lösning och förblev således frusen (MSB 2013).

1992 utbröt även Transnistrienkriget, en konflikt mellan separatister inom Transnistrien och Moldavien. Området Transnistrien är beläget mellan Moldavien och Ukraina. Under sovjettiden var Transnistrien en del av sovjetrepubliken Moldavien, men 1990 förklarade sig Transnistrien vara en självständig sovjetrepublik. Två år senare, efter Sovjetunionens upplösning utbröt ett inbördeskrig, varpå Ryssland militärt stöttade de transnistriskas separatisterna. Idag är konflikten frusen och Transnistrien har fortsatt goda relationer med Ryssland (Nationalencyklopedin 1 2020).

Under samma år utbröt en väpnad konflikt över området Prigorodnyi i norra Kaukasus som båda de etniska grupperna ingusjier och ossetier hävdade tillhörde dem. Ryssland stöttade Nordossetien i konflikten som fortfarande är olöst (Human Rights Watch 1996).

Samma år utbröt även det tadjikiska inbördeskriget till följd av att Tadzjikistan blivit en självständig stat efter Sovjetunionens kollaps. Kriget utkämpades mellan rebeller som ville se en politisk förändring i landet och den

tadjikiska regeringen. Rebellerna stöttades av islamister och liberala grupper medan Tadjikistans regering fick aktivt stöd från Ryssland. Inbördeskriget avslutades 1997 efter att parterna slöt ett fredsavtal (Matveeva 2009: 32-34).

Samtidigt som inbördeskriget i Tadjikistan pågick bröt det första av de två Tjetjenienkrigen ut 1994. Opinionen i Tjetjenien var för självstyre efter Sovjetunionens upplösning, vilket ledde till att Ryssland, i syfte att återta kontrollen över området startade ett krig som varade till eldupphöröverenskommelsen 1996 (Nationalencyklopedin 2 2020).

Det ryska området Dagestan invaderades 1999 av islamistiska tjetjenska rebeller i syfte att stödja separatistiska rebeller i området. Ryssland ingrep med militära medel tillsammans med ledningen i Dagestan för att trycka ner upproret (Nationalencyklopedin 1 2020).

På nyårsafton 1999 avgick Boris Jeltsin som president och hans efterträdare Vladimir Putin tog över presidentposten. Under Vladimir Putins regeringstid har Ryska federationen varit inblandat i ytterligare fyra väpnade konflikter: Andra Tjetjenienkriget 1999-2009, kriget i Georgien 2008, den ryska militära interventionen i Ukraina som pågått sedan 2014 samt den ryska inblandningen i Syriska inbördeskriget som pågått sedan 2015.

Strax innan Putin tagit över som president för Ryska federationen utbröt det andra Tjetjenienkriget till följd av den militära operationen i Dagestan samt en rad tjetjenska terrordåd mot Ryssland. Konflikten utspelades mellan tjetjenska separatister som strävade efter tjetjensk självständighet och den ryska regimen som ämnade behålla kontrollen över området. Putin etablerade direkt styre över Tjetjenien 2000, och 2003 vidtogs den ryska konstitution som ger Tjetjenien en hög grad autonomi men behåller regionen under ryskt styre. Efter 2000 pågick ett långdraget gerillakrig i Tjetjenien som den ryska säkerhetstjänsten, FSB, förklarade avslutat 2009 (Nationalencyklopedin 2 2020).

År 2008 uppstod en diplomatisk kris mellan Ryssland och Georgien efter många års negativ utveckling på grund av Georgiens allt mer goda relation till NATO och EU. Samtidigt utbröt stridigheter mellan separatister i Sydossetien, varpå både Ryssland och Georgien ingrep. Stridigheterna fortsatte mellan georgiska och ryska trupper, vilket resulterade i ett regelrätt krig mellan de två staterna. Sedan kriget har Ryssland ockuperat de georgiska områdena Sydossetien och Abchazien (Studio Ett 2018).

2014 startade ett politiskt uppror på Krimhalvön till följd av att den ryssvänliga ukrainske presidenten Viktor Janukovyj avsattes. Upproret stöttades av rysk militär som intervenerat i konflikten. Krim har historiskt tillhört Ryssland och har enbart tillhört Ukraina sedan 1954, vilket legat till grund för upproret. Med hjälp av rysk militär kunde man åter införliva Krim i den Ryska federationen. Konflikten är i dagsläget inte avslutad och Ryssland har fortsatt hög militär närvaro i regionen (Globalis 1 2019).

Avslutningsvis har Ryssland sedan 2015 varit inblandat i det syriska inbördeskriget. Syriska inbördeskriget utbröt 2011 under den arabiska våren, då protestanter demonstrerade för demokrati och störtandet av landets president, Bashar al-Assad. Demonstrationerna övergick till en väpnad konflikt mellan syriska rebeller och den Assadregimen. Den ryska inblandningen i konflikten startade till

följd av att Assadregimen bad Ryssland om hjälp att besegra rebellstyrkor. Den ryska regimens plan är att hjälpa Assadregimen återta territorium vilka förlorats till Islamiska Staten (IS) men också grupper som stöttas av USA (Globalis 2 2019).

2 Metod och material

Studien antar karaktären av en jämförande fallstudie, där vi ämnar undersöka fallet Ryska federationen med hjälp av två olika ryska administrationer: Jeltsinadministrationen och Putinadministrationen. Fallen liknar varandra i den mån att de är två olika administrationer inom samma land, två olika uppsättningar av Kreml, men som ändå skapat olika utfall när det gäller Rysslands inblandning i väpnade konflikter. För att analysera de olika administrationerna kommer studien att tillämpa administrationernas agerande på variabler i form av väpnade konflikter.

För att besvara vår frågeställning har vi använt oss av en kvalitativ innehållsanalys av materialet. Materialet utgörs i första hand av tal som Boris Jeltsin och Vladimir Putin framfört, samtal de haft med andra världsledare, samt regeringsförklaringar som deras respektive administrationer har utfärdat. För att komplettera materialet har vi vidare använt oss av rapporter, statistik och tidigare forskning. När vi undersökt de primärkällor från Jeltsins respektive Putins administrationer har vi således sökt efter manifesta inslag, det vill säga explicita uttryck av administrationernas syn på rysk inblandning i väpnade konflikter och hur de rättfärdigar dem (Bergström & Boréus 2005: 44).

Något som bör uppmärksammas och i viss mån problematiseras angående vårt val av källmaterial, är att de oftast är översatta från ryska till engelska. Det innebär inte per automatik att källan bör anses opålitlig, utan snarare att det finns en risk att originaltexten kan tolkas på flera sätt och att den aktuella översättningen inte bör anses som en helt korrekt översättning.

Studien är konstruerad på så sätt att både Jeltsinadministrationen och Putinadministrationen undersöks gemensamt och ställs mot varandra utifrån variabeln *väpnade konflikter*. De väpnade konflikter som kommer användas är georgiska inbördeskriget, Transnistrienkriget, Ossetien-Ingush-konflikten, tadjjikistanska inbördeskriget, första och andra Tjetjenienkrigen, Dagestankriget, Georgienkriget, den militära interventionen i Ukraina samt det syriska inbördeskriget.

2.1. Kvalitativ innehållsanalys

Kvalitativ innehållsanalys är en metod av textanalys som används för att tyda en texts manifesta eller latenta innebörd (Bergström & Boréus 2005: 50). Detta görs genom att läsa igenom den aktuella texten flertalet gånger och fundera över vilken textens poäng är, vilka argumenten egentligen och på vilka premisser slutsatserna vilar på (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud 2007: 237).

Vi valde kvalitativ innehållsanalys eftersom undersökningen ämnar ta reda på vilka motiv Jeltsin och Putins respektive administrationer haft för sin inblandning i väpnade konflikter. Genom att använda oss av en kvalitativ innehållsanalys kan vi därför undersöka vilket uppsåt Kreml haft genom att tolka tal, transkriberade samtal och andra uttryck de olika administrationerna utgett.

Nackdelen med att använda kvalitativ innehållsanalys som undersökningsmetod är att det finns utrymme för egen tolkning. I syfte att minimera risken har vi läst igenom texterna noggrant och tagit stöd av tidigare forsknings slutsatser på samma område. Det bör dock uppmärksammas att detta är en av metodens tillkortakommanden. Trots det anser vi att metoden är väl lämpad för vår undersökning, eftersom den ger god insyn i Putins och Jeltsins respektive administrationer och ger utrymme att arbeta nära källmaterialet.

3 Teori

I syfte att förstå och tolka Ryska federationens agerande sedan dess grundande och för att på så vis besvara uppsatsens frågeställning kommer vi använda oss av två olika teoretiska ramverk på internationella relationer: strukturell realism och putinism. I vår mening kommer de olika teorierna komplettera varandra väl, skapa ett bredare perspektiv samt ge en god analys av Rysslands utrikespolitiska ageranden. Strukturell realism utgör ett förklarande ramverk för Rysslands agerande på den internationella arenan, medan tillämpandet av putinism är användbart i syfte att förklara de ryska interna faktorernas påverkan på landets utrikespolitik. Vi ämnar således analysera fallet Ryssland utifrån system- och statsnivå inom internationella relationer, samt till viss del på individnivå.

Vi har valt strukturell realism i syfte att förklara Rysslands agerande i det internationella systemet utifrån systemets utformning. Det finns emellertid vissa brister med det strukturella realistiska ramverket, varav det mest påtagliga är att det inte tar hänsyn till de sociala och legala normer som finns inom stater som påverkar dess utrikespolitiska beslutsfattande och således dess agerande på den internationella arenan. Vi har därför valt att använda oss av putinism för att väga upp för den strukturella realismens brister och på så vis kunna redogöra för de sociala och kulturella aspekternas betydelse för den ryska inblandningen i väpnade konflikter.

3.1. Strukturell realism

Den realistiska teoribildningen inom internationella relationer ämnar förklara hur länder interagerar i det internationella systemet. Den komponent av strukturell realism som är viktigast för den här studien är dess balanslogik, vilken säger att den anarkiska ordningen leder till att starka stater balanserar upp varandra i syfte att skapa maktbalans i det internationella systemet. Maktbalansens utformning beror på antalet starka aktörer, det vill säga hur motsatsförhållandet ser ut. Det här motsatsförhållandet har historiskt tagit olika skepnader, dels ett bipolärt maktförhållande (exempelvis mellan USA och Sovjetunionen under Kalla Kriget), dels ett unipolärt maktförhållande (USA:s internationella dominans sedan Sovjetunionens fall) (Waltz 2008: 213-214).

När en stat upplever missnöje med det rådande internationella maktförhållandet anses de vara *revisionistiska*. Barry Buzan (2008) har utvecklat en typologi för revisionism som grundar sig på vilken grad av förändring staten ifråga eftersöker. Buzan har därför identifierat tre huvudsakliga typer av

revisionism: ortodox, revolutionär och radikal. Den ortodoxa revisionismen innebär staten i frågas strävan efter förbättring genom policyer för självbefordran som inte har någon direkt effekt på den internationella fördelningen av makt och lämnar således spelets regler intakta. Den andra typen, revolutionär revisionism, innebär den totala omvandlingen av de internationella systemets regler och hierarki samt utmanandet av status quo genom framförallt ideologiska termer. Den sista typen, radikal revisionism, är ett mellanläge som karaktäriseras av viljan att förändra det internationella systemets spelregler, men utan revolutionära medel. Med andra ord är revisionistiska stater alltså de som anser att deras inhemska strukturer inte stämmer överens med det existerande mönstret för internationella relationer, vilket leder till att de anser sig hotade av det existerande status quo. På grund av detta tenderar revisionistiska stater att se säkerhet i termer av förändring av det internationella systemet och därmed förbättra sin egen position inom det (Buzan 2008: 241). I den här uppsatsen menar vi, när vi använder oss av termen "revisionism" de typologier Buzan benämner revolutionär och radikal revisionism.

Vidare delar den italienska statsvetaren Barbara Pisciotta (2019: 90-91) in den ryska revisionismen i två nivåer: en regional nivå och en global. Den regionala revisionismen innebär territoriell expansionism eller annektering av grannländer i syfte att förbättra landet i frågas makt och prestige på en regional nivå. Den globala nivån innebär en vilja att förändra status quo utan att nödvändigtvis vilja förändra internationella normer genom att upprätta territoriell kontroll över områden som är geografiskt avlägsna, men som anses vara strategiskt viktiga för landets nationella intressen.

Vi anser att strukturell realism lämpar sig väl för våra syften eftersom den både har förklaringskraft för Rysslands agerande inom det internationella systemet, samt för hur maktbalansen i det internationella systemet förändrats sedan Sovjetunionens fall och fram till idag. Eftersom Waltz bortser från alla unika egenskaper hos stater anser vi att ett strukturellt realistiskt perspektiv kommer att både komplettera och kompletteras av putinismen, vilket är varför vi anser att en kombination av de båda är den mest fruktsamma för att få ett så brett och användbart resultat som möjligt.

1.3. Putinism

Putinism är ett omstritt ämne bland statsvetare. Vissa forskare anser inte att det är en fullgod teori på internationella relationer utan snarare en samling politiska komponenter som förklarar Vladimir Putins styre över Ryska federationen. Å andra sidan hävdar andra statsvetare att dessa komponenter återkommer i ett flertal samtida och historiska stater, vilket innebär att putinism således är att betrakta som ett eget teoretiskt ramverk. I syfte att utveckla putinismen som teori på internationella relationer samt i syfte att uppnå större förklaringskraft för rysk inblandning i väpnade konflikter kommer vi i den här uppsatsen behandla putinismen som en teoribildning och således tillämpa den på såväl

Jeltsinadministrationen som Putinadministrationen. Det bör dock understrykas att det inte råder konsensus inom statsvetenskapen om hur putinismen bör betraktas.

Putinism som teori på internationella relationer utgörs främst av diverse sakfrågor och en typ av ledarskap som kan härledas till rysk historisk tradition. Bland de sakfrågor putinismen rör räknas bland annat anti-väst-idéer, jingoism (aggressiv utrikespolitik), censur, centralisering, korruption och idéer om nationell storhet (Gudkov 2011). Den typ av ledarskap som utmärker putinismen förkroppsligas i Vladimir Putins ledarskap, men kan tillämpas på andra politiska ledare. Ledarskapet präglas främst av ledaren som "starke man", en räddare och beskyddare av det ryska folket (Aron 2017: 77).

Enligt statsvetaren M. Steven Fish (2017: 61-62) kan putinism förklaras utifrån tre grundantaganden, vilka säger att ideologin är konservativ, populistisk och personalistisk. Putinism är tydligt konservativ i den mening att ledaren försvarar de rådande politiska strukturen samt är emot olika typer av förändring genom sociala eller ekonomiska program. Putinism präglas således snarare av en strävan efter att bevara status quo snarare än en strävan efter förändring (Gudkov 2011: 12). Vidare anser Fisher att putinismen är populistisk utifrån faktumet att många av de politiska ståndpunkter och policyer som råder i Ryssland, exempelvis förkastning av feminism och homosexualitet samt viljan till politisk och ekonomisk stabilitet, ligger i linje med vad majoriteten av ryska folket själva tycker (Fish 2017: 65). Mycket av den putinistiska populismen kan härledas till en rysk nationalism, som får stöd i Putins löften om ekonomisk tillväxt och konservativa ryska värden (Gudkov 2011: 11). Till sist präglas putinismen av personalism: alla större beslut tas av ledaren själv och ingen innehavare av politisk eller ekonomisk makt kan motsätta sig Putin utan att riskera sin säkerhet, rikedom eller maktposition (Fish 2017: 68). Den ryska staten har sedan dess begynnelse varit en personalistisk stat där den ryska traditionen har upphöjt ledaren över alla politiska situationer (Inozemtsev 2017: 81). På så vis anser många ryssar att själva idén av ansvarsutkrävande som begränsar ledarens makt som ett angrepp på ledarens "naturliga rättigheter" (Inozemtsev 2017: 81).

Den ryska identiteten och den historiska ryska politiska kulturen spelar in när det kommer till att definiera vad putinism egentligen innebär. Den ryska identiteten är viktig i den mån att det inte finns någon konkret rysk identitet och att varje försök till identitetsbyggande av en rysk ledare väger tungt för den ryska politiken. Bristen på rysk identitet kan härledas till Rysslands imperialistiska förflutna, där landet historiskt sett alltid strävat efter kolonial och imperialistisk makt (Inozemtsev 2017: 83). Senast i raden av imperialistiska ambitioner är Sovjetunionen, en mastodont till stat som bestod av 15 republiker som i sig bestod av flera nationaliteter (Gerner 2017). Den ryska historiens präglning av att staten ingått i så många olika politiska och kulturella konstellationer innebär således att det inte funnits en tydligt definierad och enhetlig rysk identitet (Gerner 2017: 19-23). När Sovjetunionen sedan föll samman uppstod en strävan hos det ryska folket efter en självständig rysk nationalstat. Eftersom det inte fanns någon enhetlig rysk kultur visade sig detta problematiskt: vissa ryssar identifierade sig med den ryska kulturen, traditionerna, religionen och etniciteten, medan andra inte gjorde det (Hosking 2012: 122-123). Bristen på en enhetlig rysk identitet har således inneburit

att det inte funnits ett kontinuerligt historiskt narrativ mellan olika ryska ledare, vilket i sin tur betyder att den ryska identiteten har "pånyttfötts" i samband med varje ny ledare (Gerner 2017: 304). Den ryska identiteten hämtar i sin tur mycket av sitt innehåll när det gäller politisk kultur från dess historiska bakgrund, vilken måste tas i beaktning för att till fullo kunna förstå rysk politik. Framförallt bör läsaren uppmärksammas på att rysk politisk kultur präglas av en stor personfixering av ledaren. Den ryska staten har redan från början varit personalistisk, med en stark tradition av att man ser på ledaren som en sorts ägare av landet och dess folk (Inozemtsev 2017, s. 81). Denna ägare behövde därför vara stark, vilket resulterat i en tradition av personkulturer kring ledarens persona. Det ryska folket har en tendens att se på sina ledare som nationens hjältar, vilka glorifieras i stor utsträckning (Gerner 2017: 29). Bland dessa återfinns Peter den Store, Alexander Nevskij, och, kanske mest framträdande, Josef Stalin och Vladimir Lenin (Gerner 2017: 29-30). Denna glorifiering beror till stor del på hur starka och handlingskraftiga ledarna anses vara, vilket innebär att det ryska folket tenderar att döma sina ledare, inte efter vad de åstadkommit, utan snarare efter deras personligheter (Inozemtsev 2017: 83). Således har Ryssland en tradition av att glorifiera de "starka" ledarna och avsätta de "svaga" (Inozemtsev 2017: 81).

Vi har valt att tillämpa putinism på vår analys av den ryska utrikespolitiken eftersom den har förklaringskraft för det specifika ryska fallet. Till skillnad från realismen, som är en generell teori på internationella relationer, menad att kunna tillämpas på många fall, är putinismen unik för det ryska politiska klimatet. Putinismen redogör för rysk politisk kultur, ryska värderingar och ryska ideal på ett sätt som realismen inte kan. Utan att ta hänsyn till putinismen är det därför inte möjligt att på ett sanningsenligt och fruktsamt sätt förklara rysk inblandning i väpnade konflikter.

4 Komparativ analys

4.1. Ryska federationen som revisionistisk stat

För att analysera en stats inblandning i väpnade konflikter måste vi i första hand se till vilka maktstrukturer som landet berörs av. Ryska federationens reella makt och dess position i det internationella systemet påverkar vilka incitament landet har att agera gällande väpnade konflikter. För att undersöka de strukturella förhållandena som påverkat den ryska inblandningen i väpnade konflikter kommer den här undersökningen använda sig av en strukturellt realistisk teoribildning.

Efter Sovjetunionens upplösning 1991 befann sig den nyskapade Ryska federationen i en betydligt svagare position i det internationella politiska systemet än tidigare. Sovjetunionen hade tillsammans med USA utgjort en bipolär maktbalans efter andra världskriget, men sedan 1991 har det internationella systemet präglats av en unipolär maktordning med USA som ensam hegemon (Rezvani 2020: 879). Under Boris Jeltsins administration var Ryska federationen delaktig i ett flertal väpnade konflikter i närområdet, vilka delvis kan förklaras utifrån en vilja från Kremls håll att återskapa Sovjetunionens stormaktsstatus i dess efterträdare. Det ryska missnöjet med det internationella systemets maktbalans och dess vilja att införa en ny bipolär världsordning visar på att Ryssland redan under Jeltsins tid uppvisat revisionistiska tendenser. Även president Putins uttalanden visar på ett ryskt missnöje över den rådande maktbalansen i det internationella systemet. I december 1999, när Putin tagit över presidentskapet från Jeltsin, sade han: "For the first time in the past two or three hundred years, Russia is facing a real threat of sliding to the second and possibly even third echelon of world states. We are running out of time removing this threat..." och avslutade med att säga "Russia was and will remain a great power, preconditioned by the inseparable characteristics of its geopolitical, economic and cultural existence" (NATO 2019: 9). Citatet visar på samma vilja från Kremls sida att återskapa Rysslands stormaktsposition i det internationella systemet som under Jeltsins tid och att man är missnöjd med det aktuella status quo som rått i det internationella systemet sedan Sovjetunionens kollaps. Viljan att förändra det internationella systemets maktbalans, att demontera den rådande amerikanska hegemonin, från ryskt håll innebär att Ryska federationen antagit en revisionistisk position under Boris Jeltsins tid, vilken levtt kvar under Vladimir Putina tid vid makten.

4.1.1. Revisionism på regional nivå

Gemensamt för både Boris Jeltsins och Vladimir Putins administrationer är dess revisionistiska ambitioner på regional nivå. Det första exemplet på rysk revisionism efter Sovjetunionens upplösning är det georgiska inbördeskriget 1991-1993, då Jeltsinadministrationen valde att agera förhandlare mellan de stridande parterna (Human Rights Watch 1995). Även om Ryssland inte direkt stred i Georgien är dess inblandning i konflikten att anse ha en revisionistisk målsättning, eftersom Kreml genom posteringen av rysk militär i Georgien efter konflikten slut lyckades etablera rysk dominans i Kaukasus (Cohen & Hamilton 2011: 4). En ytterligare faktor som i slutändan ledde till Jeltsinadministrationen utmanande av rådande status quo i det internationella systemet är att man genom sin militära närvaro i Georgien effektivt förhindrade ytterligare samarbeten mellan Georgien och västvärlden. Den militära närvaron i Georgien motiverades främst utifrån fredsbevarande och humanitära syften, men även om insatsen i viss mån var fruktsam resulterade den inte i någon reell lösning av konflikten. Snarare har georgiska inbördeskriget blivit en frusen konflikt där Ryssland gradvis ökat sitt inflytande: dels genom att ge ryskt medborgarskap till människor i Abchazien och Sydossetien, dels genom att etablera ryssvänliga tjänstemän och öka investeringarna i regionerna (Charap & Welt 2011: 7).

Utöver georgiska inbördeskriget kan kriget i Transnistrien 1992 och första Tjetjenienkriget förklaras utifrån realistisk revisionism. I Transnistrien är kopplingen till revisionism inte lika tydlig som i Georgien och Tjetjenien, men kan motiveras utifrån faktumet att det i närheten av staden Tiraspol finns en viktig militärbas som Ryssland haft intresse av att kontrollera (Amnesty Press 2014). I och med Röda Arméns närvaro i Transnistrien kunde Jeltsinregimen säkra tillgången till militärbasen. Ett inflytande över regionen innebär en förbättrad säkerhetspolitisk situation för Ryssland dels på grund av kontrollen det medför över det närbelägna Ukraina, dels på grund av den generellt förbättrade maktposition Ryssland erhöll gentemot USA. Vidare kan det första Tjetjenienkriget förklaras utifrån realistisk revisionism eftersom Jeltsinadministrationens motiv bakom den militära aktionen framförallt motiverats av en vilja att inte försvaga sin plats i det internationella systemet. I sina memoarer skriver Jeltsin om Tjetjenien:

I laid out the arguments and asked: What are the arguments for and against? What can we expect? And the general position was unanimous: We cannot stand idly by while a piece of Russia breaks off, because that would be the beginning of the collapse of the country (Jeltsin 2000 i Morrissette 2010: 95).

Beslutet att intervensera i Tjetjenien kan således förklaras genom en rädsla från Jeltsinadministrationens håll att den ryska staten skulle implodera om ingenting gjordes. En ytterligare dimension av första Tjetjenienkriget utgörs av faktumet att NATO under 1990-talet rörde sig allt närmre de ryska gränslanderna (Lynch 2016: 108). Även om Jeltsin till en början haft en välvilligt inställd retorik gentemot västvärlden tycks en rädsla för en starkare västlig dominans tagit över under den senare halvan av Jeltsins tid vid makten. Utrikespolitiska tjänstemän inom Kreml

vädjade om en multipolär världsordning i syfte att sätta stopp för "NATO:s kolonialism" (Lynch 2016: 108). Enligt författaren Babak Rezvani valde Ryssland att stödja den rysslandsvänliga regeringen i Tadzjikistan för att stärka Rysslands geopolitiska närvaro och ökad säkerhetspolitiska möjligheter i Centralasien. Idag befinner sig Rysslands största externa militärbas i Tadzjikistan (Rezvani 2020: 890-892). Rysslands inblandning i konflikten visar på revisionistiska intentioner, genom att stärka relationen till Tadzjikistan och etablera en stark militär närvaro förbättrades Rysslands säkerhetsposition framförallt i närområdet men även i det internationella systemet som helhet.

Rädslan för NATO:s och EU:s expansion i Östeuropa är ett tema som sträcker sig från Jeltsins ämbetstid till Putins. De ryska militära aktionerna i Georgien 2008 och Ukraina 2014 kan båda härledas till ökad västlig expansion i Östeuropa, vilken Putinadministrationen strävat efter att förhindra för att förbättra sin egen position i det internationella systemet. NATO har sedan det sena 1990-talet utökat sin omfattning österut genom tillägget av de baltiska staterna 2004 – före detta sovjetiska republiker – och Ukraina och Georgien som aspirerande medlemsländer (NATO 2019: 9-10). Utöver samarbetet med NATO har både Georgien och Ukraina ett nära samarbete med Europeiska Unionen genom det Östliga partnerskapet, vilket skapar förutsättningar för ett eventuellt framtida medlemskap (Sveriges Regering 2019). Ur ett realistiskt perspektiv hotar NATO:s och EU:s utbredning Rysslands säkerhetsstatus, vilket innebär att Rysslands militära interventioner i Georgien och Ukraina kan förklaras utifrån regional revisionism.

Rysslands militära intervention i Georgien 2008 rättfärdigades av dåvarande president Dmitrij Medvedev utifrån argument om att NATO:s expansion tvingar Ryssland att agera. I sitt tal till Ryska federationens federala församling 2008 sade Medvedev att "The conflict in the Caucasus was used as a pretext for NATO naval vessels to enter the Black Sea and then to speed up the imposition of an American missile defence system on Europe. This situation forces Russia to take measures in response" (Kreml 2008). Medvedevs uttalande tyder på en oro för ökat amerikansk inflytande i den post-sovjetiska sfären, vilket ligger i linje med Rysslands revisionistiska ambitioner. Rysslands militära intervention i Georgien utgjorde det första elementet av diskontinuitet i det före detta Sovjetunionen, vilket demonstrerade Rysslands beslutsamhet att förändra den status quo som rått i det internationella systemet sedan Sovjetunionens kollaps. Genom att behålla kontroll över territorium som tidigare tillhört Sovjetunionen och genom att skapa en mindre hämmande utrikespolitik som tillåter användandet av våld i syfte att uppnå regionala mål ämnade Kreml utifrån ett realistiskt synsätt sätta stopp för den amerikanska hegemonin.

Även den ryska annekteringen av Krim och den militära aktiviteten i östra Ukraina 2014 kan förklaras utifrån en vilja från Kremls håll att sätta stopp för NATO:s och EU:s östliga expansion. I dagsläget har Ryssland tillgång till militärbaser belägna längs en cordon sanitaire som sträcker sig från Belarus till Ossetien och utgör en barriär ämnad att försvara Ryska Federationens territorium från externa hot (Pisciotta 2019: 96). En expansion av NATO hade äventyrat försvarsbarriären, vilket försämrat Rysslands maktposition. NATO:s östliga

expansion har i president Putins retorik antagit en svart-vit skepnad. Enligt Putin erbjöd NATO de postsovjetiska länderna ett ”falskt val”, det vill säga att de behövde välja mellan att antingen tillhöra Öst eller Väst. I ett tal till FN:s generalförsamling 2015 fortsätter Putin:

Sooner or later, that logic of confrontation was bound to turn into a serious geopolitical crisis, and that is what happened in Ukraine, where the people’s dissatisfaction with the authorities was exploited and a military coup provoked from outside. A civil war erupted as a result (Förenta Nationerna 2015).

4.1.2. Revisionism på global nivå

Det är enbart på senare tid som Ryssland börjat ägna sig åt det Pisciotta (2019) kallar revisionism på global nivå, vilket hade sin startpunkt i Putinadministrationens beslut att intervensera militärt i Syrien 2015. Skillnaden mellan den ryska inblandningen i Georgien och Ukraina jämfört med Syrien är att Kreml i Syrien agerat mer offensivt än defensivt. På regional nivå innebär revisionism ett direkt säkrande av närliggande territorium, medan revisionism på global nivå snarare innebär ett direkt utmanande av rådande status quo i det internationella systemet. I fallet Syrien är det inte längre NATO:s eller EU:s expansion som direkt sätter press på Ryssland, utan snarare den amerikanska staten som utövar sitt globala inflytande. Den ryska militära eskaleringen från den regionala till den globala nivån är främst strategisk: den potentiella fragmenteringen av Syrien och risken det skulle innebära för Ryssland om Syrien blev en häckningsplats för terroristgrupper och således öppna upp en intern front som Putin strävat efter att stänga med hjälp av våld.

I deem it necessary to emphasise (and it is very important) that Russia's growing military power is a solid guarantee of global peace as this power preserves and will preserve strategic parity and the balance of forces in the world, which, as is known, have been and remain a key factor of international security after WWII and up to the present day (Kreml 2018).

Vladimir Putins ord visar på en retorik där han likställer Ryssland och USA som stormakter och motiverar således den ryska inblandningen i Syrien utifrån ett fredsbevarande syfte. Utifrån ett realistiskt perspektiv kan den ryska inblandningen i Syrien alltså förklaras utifrån en vilja att minska amerikanskt inflytande över Syrien samt att understryka Rysslands växande status.

4.1.3. Terrorism som rättfärdigande av rysk inblandning i väpnade konflikter

En särskild typ av retorik som Vladimir Putin använt sig av för att motivera rysk inblandning i väpnade konflikter är genom att säga att Ryssland bedriver ett globalt

”War on Terror” i likhet med det Bushadministrationen förklarade efter 11 september-attackerna. Genom denna antiterrorist-kampanj rättfärdigar Kreml sin militära aktivitet i främst Tjetjenien och Syrien utifrån argumentet att Ryssland räddar världen från det globala hot terrorism utgör. Genom denna antiterror-retorik kan man utifrån ett realistiskt perspektiv hävda att Ryssland överdriver hotet från terrorister för att förbättra sin egen position i det internationella systemet. Att använda ett narrativ där man beskyller grupper för terrorism som medel för att rättfärdiga militära aktioner är inte något nytt i Ryssland. Efter invasionen i Dagestan av tjetjenska islamister och efter en rad explosioner i bland annat Moskva som skyldes på tjetjenska terrorister 1999 tog Jeltsinadministrationen beslutet att återinföra ryska trupper i Tjetjenien (Pain 2001: 9-10). I ett telefonsamtal med USA:s dåvarande president Bill Clinton beskriver Jeltsin hur Ryssland ser på situationen:

Now, the question of Chechnya and Dagestan ... It has increasingly become the international center of terrorism ... We can no longer be impatient with that situation. We have to respond after what they did in Dagestan. We had to counter those terrorist activities, and we threw them out of that territory (National Security Archive 1999).

Jeltsin fortsätter genom att beskriva situationen i Tjetjenien som ett globalt terrorhot: “They [Chechen terrorists] are shuttling in under the name of Islam. We’re for freedom of religion, but not for fundamentalist Islam. These extremists are against you [Clinton] and me” (National Security Archive 1999). Genom att argumentera för att terrorhotet i Tjetjenien inte bara rör Ryssland utan hela världen, legitimerar president Jeltsin den ryska militära närvaron i Tjetjenien.

Första gången Putinadministrationen använt sig av narrativet om antiterrorism var under det andra Tjetjenienkriget, men retoriken har återkommit under konflikten i Syrien. Trots likheter i motivering från Kremls håll representerar Tjetjenien och Syrien två väldigt olika situationer för Ryssland: vid tiden för det andra Tjetjenienkriget hotade tjetjensk separatism och terrorattacker Ryssland internt; de ansågs av regeringen vara en möjlig katalysator för en dominoeffekt där terrorism kunde spridas till andra ryska regioner, vilket skulle leda till oroligheter och eventuellt en statlig kollaps (Notte 2016: 59). Dessa terrorattacker handlade om diverse bombningar under slutet av 1990-talet och det tidiga 2000-talet. Till följd av terrorattackerna beslutade Putinadministrationen att internera militärt i Tjetjenien, vilket rättfärdigades genom att Kreml drog kopplingar mellan al-Qaida och tjetjenska separatister för att kunna kalla situationen i Tjetjenien för ett globalt hot (Lapidus 2013: 45). Kremls diskurs om att de skulle ha bedrivit ett ”War on Terror” i Tjetjenien var inte enbart propaganda, men faktiska länkar mellan al-Qaida och tjetjenska terrorgrupper var opportunistiskt överdrivna av regeringen (Notte 2016: 61). I ett samtal med före detta amerikanska presidenten Bill Clinton beskriver dåvarande premiärminister Vladimir Putin de tjetjenska rebellerna som ”muslimska extremister, precis som de du [Clinton] hade i Iran” (National Security Archive 1999: 3). Samma argument användes av Putin i ett tal till EU 2002:

I would put it this way: Russia is fighting terrorism not only in Chechnya. Russia is fighting international terrorism and is ready to fight it anywhere. In our country we confront it first and foremost in Chechnya (Kreml 2002).

De här uttalandena utgör exempel på den huvudsakliga officiella motivering som Kreml haft för andra Tjetjenienkriget, men bevis på revisionistiska målsättningar bakom kriget återfinns i en serie intervjuer under år 2000:

The essence of the ... situation in the North Caucasus and in Chechnya ... is the continuation of the collapse of the USSR ... If we did not quickly do something to stop it, Russia as a state in its current form would cease to exist (Notte 2016: 59-60).

Citatet visar på en tydlig vilja från Putins håll att genom den militära interventionen i Tjetjenien förbättra Rysslands maktposition i det internationella systemet, vilket bevisar att det inte enbart är en vilja att stoppa global terrorism som legat bakom kriget. Som ytterligare följd har det amerikanska fokuset på krig mot internationell terrorism skapat en möjlighet för den ryska regeringen att öka pressen på Georgien att tillåta fortsatt rysk militär närvaro i landet. Ryska ledare har upprepade gånger hävdat att stora delar av den tjetjenska gerillan har tagit sin tillflykt till den georgiska sidan av gränsen, och har därmed pressat den georgiska regeringen till att fortsätta låta ryska styrkor verka där (Lapidus 2013:45-46).

På senare tid har Putinadministrationen framförallt använt sig av antiterroristnarrativet för att rättfärdiga sin inblandning i Syrien. Putinadministrationen har beskrivit den Islamiska staten (IS) som en ny ondska i samma kaliber som nazismen, vilken hotar den civiliserade världen. Putin i ett tal från 2015:

The international community should have learned from the past lessons. The historical parallels in this case [Syria] are undeniable. Unwillingness to join forces against Nazism in the 20th century cost us millions of lives in the bloodiest world war in human history (Kreml 2015).

Terrorhotet målas således upp som ett gemensamt globalt problem och ingenting som enbart rör Ryssland och USA, vilket Putin deklarerar i sitt tal till ryska federationens federala församling december 2015: "Terrorism is a growing threat today [...] Iraq, Libya and Syria have now plunged into chaos and anarchy that pose a threat to the whole world" (Kreml 2015). Liknelsen där Putin liknar sina motståndare vid fascister användes även under Rysslands inblandning i östra Ukraina under 2014, där Kreml argumenterade för att etniska ryssar befann sig under hot av "nynazister och antisemiter" (Notte 2016: 63). Argumentet användes för ytterligare rysk gagn under Syrienkonflikten, där Kreml använde en ny variant av historien för att skapa patriotisk mobilisering: "istället för att strida mot fascister i Kiev, måste ryssar nu göra uppoffringar för att strida mot terrorister i Syrien" (Notte 2016: 66). Det huvudsakliga realistiska argumentet från Kreml för Rysslands inblandning i Syrien är ett fokus på syrisk inrikespolitik och försvaret av syrisk suveränitet mot imperialistiska makter och global terrorism (McFaul 2020: 130-

131). Som Putin förklarade för FN bara dagar innan interventionen, “Instead of learning from other people’s mistakes, some prefer to repeat them and continue to export revolutions, only now these are ‘democratic’ revolutions... Instead of bringing about reforms, aggressive intervention rashly destroyed government institutions and the local way of life” (FN 2015). Putins argument visar på en revisionistisk målsättning som innebär slutet för den amerikanska hegemonin i det internationella systemet och bevisar att det inte enbart är ett nobelt mål att besegra internationell terrorism som legat till grund för den ryska interventionen i Syrien.

4.2. Kulturella faktorer som bakomliggande anledning till rysk inblandning i väpnade konflikter

Även om strukturella perspektiv på internationella relationer liksom realism krävs för att förstå hur Rysslands maktposition sett ut och hur positionen kan ha påverkat rysk inblandning i väpnade konflikter, är det nödvändigt att komplettera med putinism för att förstå de komponenter som strukturella teorier inte kan förklara. Ryssland har, liksom alla stater, en unik uppsättning av traditionella värderingar, historia och ideal som en strukturell teori inte tar hänsyn till. Genom att således tillämpa putinism på analysen kommer dessa faktorer kunna tas med i beräkningen.

4.2.1. Det ryska idealet av den starke ledaren

Enligt M. Steven Fish (2017: 61-62) grundar sig putinismen på tre antaganden: konservatism, populism och personalism. Den populistiska beståndsdel av putinismen grundar sig i ett starkt historiskt ideal av den så kallade “starka ledaren”. Redan innan Boris Jeltsin kom till makten 1991 har Ryssland präglats av idealet av den starka ledaren. Både Jeltsin och hans efterträdare Vladimir Putin har anammat en karaktär av denna starka ledare som kan föra nationen i rätt riktning. Historikern Kristian Gerner (2017: 307-308) menar att “när Boris Jeltsin den 19 augusti 1991 klättrade upp på en pansarvagn framför parlamentsbyggnaden i Moskva och talade till folkmassan överförde han budskapet att en ny stark ledare hade kommit för att frälsa Ryssland”. När det var dags för Jeltsin att lämna över presidentposten till Vladimir Putin på nyårsafton 1999, motiverades överlämningen av retoriken om den starka ledaren:

Russia should enter the new millennium with new politicians, new faces, new people who are intelligent, strong and energetic, while we, those who have been in power for many years, must leave... Why cling to power for six more months when the country has a strong leader who can be its president, a man on whom nearly all Russians are pinning their hopes for the future? Why stand in his way? Why wait another half year? That is not for me (Kreml 1999).

Vladimir Putin har under sin regeringstid fulländat bilden av sig själv som den starka ledaren. Vladimir Putins pr-personlighet präglas framförallt av ett historiskt narrativ om hur det slaviska folket behöver en stark ledare, vilket generellt yttrar sig i att Putin framställs som en ”machoman” (Lennhag 2010: McFaul 2019). Många historiska ryska ledare kan sorteras in i kategorin ”machomän”: Peter den Store, Alexander III, Vladimir Lenin och Josef Stalin. Företeelsen med den ryska personkulten resulterar i att de flesta ryssar snarare känner ett stöd till ledarens persona än dennes faktiska politik och policy. Vladimir Putin har inte heller någon ideologisk förankring, snarare fokuserar hans politik på sakfrågor (Lennhag 2010: 129). Bristen på ideologisk förankring leder i sin tur till att de populistiska kvaliteterna av Putins ledarskap spelar allt större roll. Den ryska statsvetaren Kirill Rogovs undersökning av det folkliga stödet för Vladimir Putin under hans första decennium vid makten visar att 76 procent av de tillfrågade ryssarna anser att Putin gjort ett bra jobb som president, medan bara 42 procent ansåg att landet rörde sig i rätt riktning (Rogov 2015: 86-87). Rogov menar att de 34 procenten däremellan är de personer som röstar ”a priori” på Putin, det vill säga de av hans anhängare som är tillgivna Putins persona och inte hans politik (Rogov 2015: 87).

I syfte att upprätthålla bilden av sig själv som ”machomannen” och den starke ledaren Putin, måste Kreml fortsatt måla upp Putin som ”beskyddare och räddare av nationen” samt försvara sin territoriella överlägsenhet. Narrativet av Putin som ”beskyddare och räddare av nationen” uppkom framförallt under den militära aktionen i Ukraina 2014, till skillnad från mobiliseringen i Tjetjenien och Georgien, där den huvudsakliga legitimeringen utgjordes av förmögenhetsförvaltning (Aron 2017: 77). Narrativet tog sig uttryck i hur president Putin beskrev Krimhalvön som en del av Ryssland, ett område med ”ryska värderingar” och en del av rysk historia, som behövde ”räddas tillbaka till Ryssland” (Kreml 2014).

En ytterligare aspekt av rollen som beskyddare och räddare av nationen är narrativet om territoriell överlägsenhet. Framgången för pr-kampanjen ”machomannen Putin” har möjliggjorts av Rysslands historia som imperialistisk kolonialmakt. Eftersom Ryssland var – och fortfarande är – ett imperium hotar demokratisk omstörtning inom dess gränser att trigga statens upplösning och nedbrytning (Inozemtsev 2017: 83). Narrativet om det storslagna Ryssland utmärks i stor utsträckning av dess geografiska gränser, och varje ledare som förlorar territorium anses vara svag och inkapabel att beskydda nationen oavsett vilka andra dygder denne har (Inozemtsev 2017: 83). Vikten av territoriell överlägsenhet inom den ryska politiska kulturen förekom även under Jeltsins tid. Ett särskilt utmärkande exempel var Ossetien-Ingush-konflikten 1992, då den ryska inblandningen kan motiveras av faktumet att Ossetien historiskt varit en rysk region som Jeltsinadministrationen strävat efter att behålla kontrollen över (Cornell 1998: 415-417).

4.2.2. Aktörens agens och möjlighet att direkt påverka beslutsfattande

Även om president Putin använt sig av realistisk retorik och ryska traditioner och identitet för att rättfärdiga sitt internationella beteende, har han visat prov på en viss agens vid skapandet av rysk utrikespolicy (McFaul 2020: 97-98). Putinismen som teori lägger stor vikt vid ledarens inflytande över politiken, vilket i Putins fall äger extra förklaringskraft till följd av hans stora frihet när det kommer till policyskapande. Det är således av vikt att undersöka vilken inverkan Putins personlighet haft på utrikespolitiken. Statsvetaren Elizabeth Saunders anser att ”teorier som förlitar sig på relativt stabila eller långsamt skiftande faktorer som det internationella systemets strukturer eller regimtyper kan inte till fullo förklara skillnader i en stats val att intervensera militärt. Genom att flytta analysnivån till individnivå kan vi förstå den här variationen” (McFaul 2020: 100). Applicerat på Vladimir Putin kan vi därför förklara Rysslands beslut att intervensera militärt med hjälp av de idéer Putin utvecklat om hur Ryssland, USA och internationella relationer generellt sett är (McFaul 2020: 98).

Som nämnts tidigare är den ryska staten sedan lång tid tillbaka personalistisk, där ledaren och staten räknas som en och samma enhet (Inozemtsev 2017: 81). På så vis anser många ryssar att själva idén av maktfördelning inskränker ledarens ”naturliga rättigheter” och inskränker därmed själva staten (Inozemtsev 2017: 81). Putinregimen utgör inget undantag till detta. Efter att regimen underordnat sig massmedia, parlamentet och det juridiska systemet har Putinadministrationen minskat klyftorna inom det institutionella systemet samt minskat det avstånd mellan samhälle och stat som 1990-talets reformer initierade (Gudkov 2011: 7; McFaul 2020: 108). Sedan Putin kom till makten har Ryssland blivit allt mer autokratiskt, där Putin erhållit allt större autonomi och större inflytande över rysk utrikespolitik (McFaul 2020: 100). Ett sätt detta visat sig i utrikespolitiska sammanhang är inför beslutet att invadera Ukraina, då de närmast president Putin – *silovikerna*, politiska hard-liners framförallt från säkerhetspolisen – fått utökade maktprivilegier medan mer liberala politiker och intressegrupper marginaliserats (McFaul 2020: 116). Om Ryssland haft ett mer demokratiskt system, med större maktfördelning, hade Vladimir Putin inte haft lika stort direkt inflytande över den ryska utrikespolitiken, och det hade inte varit lika viktigt att undersöka hans personliga agens som faktor bakom rysk inblandning i väpnade konflikter.

Det auktoritära styret under Putins tid vid makten är något som förvisso utvecklats och ökat i omfattning under Putins regeringstid, men har sitt ursprung i Jeltsins presidentskap. Även Jeltsins tid vid makten präglades av styre via presidentdekret, vilket skapade möjligheten för Jeltsin att bedriva Första Tjetjenienkriget trots ett minoritetsstyre (Lynch 2016: 106). De möjligheter för auktoritärt presidentskap som utmärker Vladimir Putins tid vid makten, upprättades på grunden av vad Boris Jeltsin byggt upp. Utöver personalistiskt styre förekom även valmanipulation och korrruption redan under Jeltsins tid, vilket innebär att även Jeltsin hade möjlighet till direktstyre även om möjligheten inte var lika omfattande som under Putin (Lynch 2016: 106). Således är det möjligt att utifrån den putinistiska teoribildningen förklara Jeltsins inblandning i väpnade konflikter.

Det går inte att bortse från att Putin har personliga mål som gynnar honom själv, vilka han har möjlighet att uppfylla utan de trösklar ett demokratiskt system hade inneburit. Vissa av besluten att intervensera militärt under Putins tid vid makten kan förklaras genom en strävan från Putins sida att sitta kvar vid makten, vilket tar sig uttryck på framförallt två olika sätt: aktioner han initierat för att öka sin popularitet hos ryska folket och aktioner han initierat för att strategiskt säkra sin egen maktposition inom det internationella systemet.

Tack vare den framgångsrika bilden av Vladimir Putin som en stark ledare har Putin varit mycket populär bland det ryska folket. När populariteten dalat har Putin utnyttjat sin ”starke man”-persona och ökat väljarstödet genom en ny militär aktion. Detta har visat sig under det Andra Tjetjenienkriget 1999-2009, Georgien 2008 och Ukraina 2014 som alla visat sig vara de mest lyckosamma exploateringarna när det gäller att höja Putins popularitet (Aron 2017: 77). Enligt Levada Center steg andelen ryssar som stödde Putin från 31 procent i augusti 1999 till 80 procent i november samma år till följd av Andra Tjetjenienkriget. En opinionsundersökning från 2007 genomförd av amerikanska tankesmedjan The Pew Research Center ställde frågor till ryska medborgare om hur Rysslands problem bäst borde lösas. Hela 63 procent av de tillfrågade ryssarna föredrog att lita på ”en stark ledare”, medan bara 26 procent angav ”ett demokratiskt styrelseskick” (Lennhag 2010: 132). Det går således att dra slutsatsen att en av de bakomliggande anledningarna till krigen i Tjetjenien, Georgien och Ukraina kan ha varit att säkerställa Putins position vid makten.

Ett exempel på den aktioner Putin initierat för att strategiskt säkra sin egen maktposition inom det internationella systemet, är den ryska invasionen av Ukraina 2014. Eftersom Putin anser att ukrainare och ryssar är ”fundamentalt samma folk” anses fenomenet med slaver som söker sig västerut snarare än att ansluta sig till Putins egna regeringssätt och söka sig österut, oacceptabelt (McFaul 2020: 117). I Ukraina började dåvarande president Viktor Janukovyjtj nämligen överväga idén av starkare band med EU och inledde förhandlingar för att uppnå detta samtidigt som han samtalande med Moskva om medlemskap i Eurasiska ekonomiska unionen. Som svar gav Putin Janukovyjtj ett ultimatum som sade att Ukraina inte kunde bli medlem i båda organisationerna (McFaul 2020: 118). Innan Janukovyjtj tillträdde hade Putin aldrig uttryckt att Krim skulle tillhöra Ryssland. Snarare sade han 2008 att, “Crimea is not a disputed territory. . . . Russia has long recognized the borders of modern-day Ukraine.” (RFE/RL 2015). Efter annekteringen förekom nya rationaliseringar. Beslutet att annektera Krim kan således förklaras utifrån en vilja från Putins håll att dels behålla kontrollen över Ukraina, dels förhindra att Ukraina skulle bli en liberal demokrati. Om slaver skulle lyckas med att konsolidera demokrati i Ukraina skulle Putins teori om att det slaviska folket behöver en stark, autokratisk ledare med ortodoxa konservativa värderingar, försvagas.

Den ryska inblandningen i Syrienkonflikten visar på samma vilja att behålla den egna statusen i det internationella systemet genom att motverka demokratisering. McFaul (2020: 124) beskriver Putins reaktion på Syrienkriget som formade av inte enbart rationella nationella intressen eller strukturella faktorer, utan snarare av idéer om externa hot som hela den arabiska våren utgjorde mot auktoritära statsskick. Från Putins synvinkel utgjorde revolutionerna i mellanöstern

ett hot mot autokratiska regimer, och en rädsla växte efter de massiva demonstrationerna som förekom gentemot Putins egen regering i december 2011 (McFaul 2020: 124). Framförallt ville Putin förhindra ett regimbyte som orkestrerats av USA och använde sig av retorik som utmålade den amerikanska inblandningen i Syrien som ett globalt hot: "It is alarming that military intervention in internal conflicts in foreign countries has become commonplace for the United States" (Putin 2013).

Även Jeltsins agerande i internationella väpnade konflikter kan förklaras utifrån argumentet att ett beskydd av auktoritära regimer kan innebära personlig gagn: under Tadzjikistanska inbördeskriget stöttade Jeltsins Kreml den auktoritära tadjikistanska regimen (Matveeva 2008: 39-43). Genom detta stöd fastställde Jeltsin sin egen plats i den internationella sfären, där han förvisso inte var en auktoritär ledare själv, men hade all möjlighet att fortsätta utvecklingen åt det hållet om han så skulle vilja. När Vladimir Putin sedan tog över makten

Utifrån ett putinistiskt perspektiv kan alltså både Jeltsins och Putins inblandning i väpnade konflikter förklaras genom strävan efter personlig gagn: dels genom att upprätthålla bilden av sig själv som den starka ledaren, dels genom att värna om andra auktoritära regimer för att säkerställa överlevnaden av den ryska.

5 Resultat och diskussion

Den här studien har åsyftat att förklara Ryska federationens inblandning i väpnade konflikter och huruvida de bakomliggande orsakerna till den ryska inblandningen förändrats mellan Boris Jeltsins tid vid makten och Vladimir Putins. Genom att tillämpa strukturell realism och putinism på såväl Jeltsinadministrationen som Putinadministrationen har vi funnit att den ryska inblandningen i väpnade konflikter kan kokas ner till två olika typer av motivering: dels viljan att utmana den amerikanska hegemonin genom att axla Sovjetunionens stormaktsroll, dels viljan att sitta kvar vid makten genom att tillfredsställa ryska folket genom att inte förlora territorium och visa sig stark och handlingskraftig, samt genom att bevara världens autokratier. Resultatet understryker både strukturella och kulturella faktorer roll när det kommer till vad som skapar incitament för att en stat ska blanda sig i eller skapa en väpnad konflikt.

Utifrån resultatet är det möjligt att dra tre huvudsakliga slutsatser. Den första behandlar faktumet att Ryska federationen tycks ha antagit en allt mer revisionistisk målsättning under Putins tid vid makten. Den här slutsatsen härstammar från faktumet att Ryssland före Putins tillträde inte varit inblandad i en konflikt som kan förklaras utifrån global revisionism. Under både Jeltsins tid vid makten och den första halvan av Putins tid vid makten engagerade sig Ryska federationen enbart i konflikter som kan förklaras utifrån regional revisionism: georgiska inbördeskriget, Transnistrienkriget, första Tjetjenienkriget, tadjjikiska inbördeskriget, Georgienkriget och Krimkrisen. Det är inte förrän 2015 då Putinadministrationen väljer att internera militärt i syriska inbördeskriget som Ryska federationen visar på globalt revisionistiska ambitioner. Således är det möjligt att dra slutsatsen att Ryssland trappat upp sitt utmanande av den unipolära världsordningen under Putins regeringstid och att Ryssland blivit allt mer revisionistiskt.

Den andra slutsatsen utgörs av att vi kan konstatera att även om Putin och Jeltsin haft förutsättningar att agera på egen hand inom det ryska systemet, spelar inte ledarens agens någon större roll. Detta till följd av att alla ryska ledare agerar inom ramarna för kulturella och sociala omständigheter som förekommit i Ryssland sedan Peter den Stores tid, vilka leder till att alla ryska ledare i viss mån delar uppfattningen om rysk storhet som präglas av rysk nationalromantik, patriotism och imperialism. Vi menar alltså att den ryska idén av ett Storryssland är så djupt etablerat i den ryska kulturen att alla ryska ledare till viss del kommer påverkas av den. Jeltsin och Putin har, trots olika förutsättningar vilka inkluderar statskick, ekonomi, geopolitiska omständigheter och även deras respektive personligheter, idén om rysk "storhet" gemensamt, vilken påverkar deras utrikespolitiska beslutsfattande.

Den tredje och sista slutsatsen utgörs av putinismen som statsvetenskaplig teori och specifikt internationella relationer. I och med att vi i vår undersökning visat att putinismen äger förklaringskraft även när den tillämpas på andra ledare än specifikt Vladimir Putin. Även om putinismen ämnar förklara de komponenter som utmärker Putins ledarskap är dessa i vår mening inte specifika för enbart Putin själv, utan kan tillämpas på andra ryska ledare, eller till och med andra politiska makthavare utanför Ryska federationen. De komponenter som utmärker putinism: konservatism, populism och personalism är inte unika för Vladimir Putin, utan kan användas för att beskriva ledarskap globalt.

Efter att studien genomförts har nya frågetecken uppenbarats sig. Vi har därmed sammanställt två förslag på vidare forskning som vi anser skulle vidare kunna förklara rysk inblandning i väpnade konflikter samt putinismen som teori på statsvetenskap. För det första anser vi det intressant om man kunde förklara *varför* Ryska federationen blivit mer revisionistiskt under Vladimir Putins styre. Vi har enbart kunna förklara *att* det blivit mer revisionistiskt, men inte vad som legat till grund för utvecklingen. Det vore på så vis av intresse att undersöka vilka förutsättningar som förändrats under de båda administrationerna, om detta kan bero på skillnader i ideologi, ekonomiska förutsättningar, eller något annat. Till sist anser vi det intressant att vidare undersöka putinismens förklaringskraft på andra ledare. Exempelvis Viktor Orbán, Jair Bolsonaro och Marine Le Pen uppvisar alla putinistiska tendenser i och med deras populistiska ledarskap, starka ledargestalt, konservatism och nationalism. I vår mening vore det således av stort intresse och betydelse för den statsvetenskapliga forskningen om putinismen fortsatt prövades på andra fall än det ryska.

6 Referenser

6.1. Primärmaterial

- Förenta Nationerna, Generalförsamlingen, 2015. *General Assembly, Seventieth session, 13th plenary meeting*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://digitallibrary.un.org/record/812585?ln=en> Hämtdatum 14-12-2020.
- Kreml, 1999. *Statement by Boris Yeltsin*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/24080> Hämtdatum: 11-12-2020.
- Kreml, 2002. *Excerpts from the Transcript of a News Conference following Russia-European Union Summit*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/21773> Hämtdatum: 03-12-2020.
- Kreml, 2008. *Address to the Federal Assembly of the Russian Federation*. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/1968>
Hämtdatum: 03-12-2020.
- Kreml, 2014. *Address by the President of the Russian Federation*. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/20603> Hämtdatum: 03-12-2020.
- Kreml, 2015. *Presidential Address to the Federal Assembly*. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/50864>
Hämtdatum: 03-12-2020.
- Kreml, 2018. *Presidential Address to the Federal Assembly*. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/messages/56957>
Hämtdatum: 03-12-2020.
- Morrisette, J. Jason 2010. "Rationality and risk-taking in Russia's first Chechen War: toward a theory of cognitive realism" i *European Political Science Review* 2.2: 187-210. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=2&sid=8042fbfd-f404-40cf-b74d-7ad42ce9777a%40sdc-v-sessmgr02&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=56758152&db=edb> Hämtdatum: 15-12-2020.
- National Security Archive, 1999. *Memorandum of Telephone Conversation: Telephone Conversation with President Yeltsin*. [Elektronisk] Tillgänglig:

- <https://nsarchive.gwu.edu/dc.html?doc=7280296-National-Security-Archive-Doc-01-Memorandum-of> Hämtdatum: 10-12-2020.
- National Security Archive, 1999. *Memorandum of Conversation: Meeting with Russian President Yeltsin [Istanbul, Turkey]*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://nsarchive.gwu.edu/dc.html?doc=7280301-National-Security-Archive-Doc-06-Memorandum-of> Hämtdatum: 10-12-2020.
- National Security Archive, 1999. *Memorandum of Conversation: Meeting with Russian Prime Minister Putin [Oslo, Norway]*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://nsarchive.gwu.edu/dc.html?doc=7280300-National-Security-Archive-Doc-05-Memorandum-of> Hämtdatum: 11-12-2020.
- Putin, Vladimir, 2013. "A Plea for Caution from Russia". *New York Times. Krönika*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.nytimes.com/2013/09/12/opinion/putin-plea-for-caution-from-russia-on-syria.html> Hämtdatum: 27-12-2020.
- RFE/RL 2015. "Vladimir Putin, Is That You?". Nyhetsinslag. 2015-04-17. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.rferl.org/a/vladimir-putin-defends-ukraine-borders/26942991.html> Hämtdatum: 27-12-2020

6.2. Sekundärmaterial

- IV Genevekonventionen, 1949. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.33_GC-IV-EN.pdf Hämtdatum: 27-11-2020.
- Acton, Edward, 1995. *Russia: The Tsarist and Soviet Legacy*. 1:a uppl. New York: Routledge.
- Amnesty Press, 2014." Transnistrien – nästa krishärd i östra Europa?". [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/25633/transnistrien-nasta-krishard-i-ostra-europa/> Hämtdatum: 22-11-2020.
- Aron, Leon, 2017. "Putinism after Crimea", *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 76-79.
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina, 2005. "Innehållsanalys" i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 43-88.
- Buzan, Barry, 2008. *People States and Fear*. 2:a uppl. Brighton: Wheatsheaf Books Ltd.
- Cohen, Ariel & Hamilton, E. Robert, 2011. "The Russian Military and the Georgian war: Lessons and Implications". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://publications.armywarcollege.edu/pubs/2143.pdf> Hämtdatum: 13-12-2020.
- Cornell, E. Svante 1998. "Conflicts in the North Caucasus" i *Central Asian Survey* vol. 17, no. 3, s. 409-441.

- Charap, Samuel & Welt, Cory, 2011. "A More Proactive U.S. Approach to the Georgia Conflicts". [Elektronisk] Tillgänglig: https://cdn.americanprogress.org/wp-content/uploads/issues/2011/02/pdf/georgia-report.pdf?_ga=2.189647779.982171841.1609158948-816141065.1608751764&_gac=1.148272453.1609159025.Cj0KCQIAoab_BR CxARISANMx4S5aiOBqDEeBKkCoydc7RykZkziekWdue2H_MPFnWrNqK YrPMSn0EnEaAnk1EALw_weB Hämtdatum: 15-12-2020.
- Donnelly, Jack, 2013: "Realism" i Burchill, Scott & Andrew Linklater (reds.), 2013. *Theories of International Politics*, 5:e uppl. London: Red Globe Press, s. 32-56.
- Dukes, Paul, 1996. *A History of Russia: Medieval, Modern, Contemporary c. 882–1996*, 3:e uppl. Durham, North Carolina: Duke University Press.
- Gerner, Kristian, 2017. *Rysslands Historia*. 1:a uppl. Lund: Historisk Media.
- Globalis 2, 2019 = Globalis webbplats. Syrien. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.globalis.se/Konflikter/syrien>. Hämtdatum: 27-12-2020.
- Globalis 1, 2019 = Globalis webbplats. Ukraina. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.globalis.se/Konflikter/Europa/ukraina> Hämtdatum: 27-12-2020.
- Gudkov, Lev 2011 "The Nature of 'Putinism'" i *Russian Politics and Law*, vol. 49, no. 2, s. 7–33.
- Hosking, Geoffrey, 2012. *Russian History: A very Short Introduction*. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://eds.a.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=2&sid=bfb59a1-bda2-4585-8e1d-ef0038472113%40sessionmgr4007&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#AN=lub.5692196&db=cat07147a> Hämtdatum: 23-11-2020.
- Human Rights Watch 1995 *Georgia/Abkhazia: Violations of the War and Russia's Role in the Conflict*. HRW Arms Project & HRW/Helsinki, vol. 7, no. 7.
- Human Rights Watch, 1996. "Russia/ the Ingush-Ossetian Conflict in the Prigorodnyi region". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.hrw.org/reports/1996/Russia.htm> Hämtdatum: 14-11-2020
- Internationella rödakorskommittén, 2008. *How is the Term "Armed Conflict" Defined in International Humanitarian Law?* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/opinion-paper-armed-conflict.pdf> Hämtdatum: 27-11-2020.
- Inozemtsev, Vladislav 2017. "Why Putinism Arose" *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 80-85.
- Fish, M. Steven, 2017 "What is Putinism?" *Journal of Democracy*, vol. 28, no. 4, s. 61-75.
- Lapidus, Gail. W. 2002 . " Putin's War on Terrorism: Lessons from Chechnya", *Post-Soviet Affairs*, vol. 18, no. 1, s. 41-48.
- Lennhag, Mi, 2010. "Populism, putinism och popularitet – Ett motsägelsefullt samtida ryskt ledarskap", *Fronesis – kampen om folket*. no. 34, s. 125-137.
- Los Angeles Times 1991-07-11. Nyhetsartikel <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1991-07-11-mn-2879-story.html>. Hämtad 26-11-2020.

- Lundin, Tomas, 2014. "Oro bland Rysslands grannar". *Svenska Dagbladet*. Nyhetsartikel. 2014-03-04.
- Lynch, C. Allen 2016. "The influence of regime type on Russian foreign policy toward "the West, 1992-2015" i *Communist and Post-Communist Studies* 49: 101-111. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://online.ucpress.edu/cpcs/article-abstract/49/1/101/585/The-influence-of-regime-type-on-Russian-foreign-policy?redirectedFrom=PDF> Hämtdatum: 16-12-2020.
- Matveeva, Anna 2009, "The Perils of Emerging Statehood: Civil War and State Reconstruction in Tajikistan". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.files.ethz.ch/isn/98292/wp46.2.pdf> Hämtdatum: 20-11-2020.
- McFaul, Michael, 2020. "Putin, Putinism, and the Domestic Determinants of Russian Foreign Policy" i *International Security*, vol. 45, no. 2, s. 95-139.
- MSB, 2013. "Fördjupning Georgien". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.sakerhetspolitik.se/globalassets/pdf/varldskartan-arkiv/georgien-fordjupning.pdf> Hämtdatum: 12-11-2020.
- Nationalencyklopedin 1, 2020 "Transnistrien". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/transnistrien> Hämtdatum: 15-11-2020.
- Nationalencyklopedin 2, 2020 "Tjetjenienkrigen". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/tjetjenienkrigen> Hämtdatum: 19-11-2020.
- Nationalencyklopedin 3, 2020 "Dagestan". [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/dagestan> Hämtdatum: 19-11-2020.
- NATO 2017, "Turn of tides", *The Magazine of the Joint Training Centre*. No. 12. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.jftc.nato.int/images/media/Magazine/issue12/inc/html/9.html?page=10> Hämtdatum: 27-12-2020.
- Notte, Hanna, 2016. "Russia in Chechnya and Syria: Pursuit of Strategic Goals", *Middle East Policy*, vol. 23, no. 1, s. 59-74.
- Novus, 2017. *Rapport: Terror och förtroende för polisen*, Rapport från Novus Sverigepanel. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://novus.se/wp-content/uploads/2017/02/5e8f4c2946ef21306f6d2f2434b2fdc8.pdf> Hämtdatum: 03-12-2020.
- Pain, Emil, 2001. "From the First Chechen War Towards the Second", *The Brown Journal of World Affairs*, vol. 8, no. 1, s. 7-19.
- Pisciotta, Barbara, 2019 "Russian revisionism in the Putin era: an overview of post-communist military interventions in Georgia, Ukraine, and Syria", *Italian Political Science Review*, vol. 50, s. 87-106.
- Rogov, Kirill, 2015. "Crimean Syndrome: Mechanisms of Authoritarian Mobilization" i *Russian Politics & Law*, vol. 54, no. 1, s. 28-54.
- Rezvani, Babak, 2020. "Russian foreign policy and geopolitics in the Post- Soviet space and the Middle East: Tajikistan, Georgia, Ukraine and Syria" i *Middle Eastern Studies*, vol. 56, s. 878-899,

- Studio Ett, 2018. "10-årsdagen av kriget mellan Georgien och Ryssland". Sveriges Radio. 8 augusti.
- Sveriges Regering, 2019 = Regeringens webbplats. Östliga partnerskapet. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/internationella-organisationer-och-samarbeten/ostliga-partnerskapet/> Hämtdatum: 29-12-2020.
- Waltz, Kenneth, 2008. *Realism and International Politics*. 1:a uppl. New York; London: Routledge